

NEWS

OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

SERIES OF SOCIAL AND HUMAN SCIENCES

ISSN 2224-5294

Volume 6, Number 305 (2016), 172 – 176

THE SYSTEM OF EDUCATION "LEARNING DIALOGUE":
TRADITIONAL AND NEW APPROACHES

B.D. Zhumakayeva¹, B.D. Zhumakayeva²

d.bereke2009@mail.ru , nur-tim1211@mail.ru

¹The Kazakh State Women's Pedagogical University

²Suleyman Demirel University, Kaskelen, Kazakhstan

Key words: study of dialogue, module, interactive discussion, research methods, cumulative studies

Abstract: The article is dedicated to different problems of "Dialogic Teaching" educational system. The term *dialogic teaching* has been proposed by the Ministry of Education of the Republic of Kazakhstan as a result of cooperative studies conducted by Nazarbayev University and Cambridge University. The *dialogic teaching* is considered to be one of the most effective methods of teaching, and this concept has been accepted as a part of methodology of education.

It is also very important to study peculiar features of the aforementioned methods of study, traditional and dialogical ones; and in course of such scientific research, scholars should compare the efficiency and specificity of *dialogic teaching* in comparison to traditional ways of teaching. Also, it is necessary to elaborate the typology of *dialogic teaching*.

Such scholars as Ilyin and Amonashvili underlined the efficiency of a dialogue as a component of education process; so that our purpose is to combine the use of dialogue both in the process of receiving information and in the process of analysis. Its potential for such kind of educational operations was founded by Cambridge University scholars N.Merser and R.Aleksanderdin. It should be also pointed out that the strategy under analysis is also very effective tool for group work.

УДК 37-013

БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ «ДИАЛОГТІ ОҚЫТУ»: ДӘСТҮРЛІ МЕН ЖАҢА ТӘСІЛДЕРІ

Б.Д. Жұмақаева,¹ Б.Д. Жұмақаева²

d.bereke2009@mail.ru , nur-tim1211@mail.ru

¹Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық университеті

²Сүлеймен Демирел атындағы университет

Түйін сөздер: диалогтік оқыту, модуль, әдіс-тәсілдер зерттеушілік әңгіме, комулятивті әңгіме.

Аннотация: Мақалада білім беру жүйесінде айтылып жүрген «Диалогті оқыту» мәселесі қарастырылады. «Диалогтік оқыту» термині Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі бастамасымен Назарбаев университеті мен Кембридж университетінің білім беру факультетімен бірлесіп өзірлеген жобасында оқытудың тиімді әдістерінің бірі ретінде аталады. Сөздік әдістерінің бірі болғандықтан диалог ұғымы әдістеме ғылымиңда бұрыннан белгілі. Олардың айырмашылығы неде деген мәселе төнірегінде ізденіс жұмыстары жүргізілді. Білім берудің дәстүрлі жүйесі мен жаңа оқыту тәсілдемесі ретінде диалогті қолдану ерекшеліктері сараланып, өзіндік айырмашылықтары қарастырылды. Мақалада диалог туралы зерттеген ғалымдардың енбектеріне сүйене отырып, диалогтің өзіндік белгілері мен типологиясы зерделенді. Әдіскер-ғалымдардың (Е.Н.Ильин, А.Амонашвили) оку үдерісінде диалогті ұтымды қолдану амалдарын талдау барысында диалогті тәсілдердің маңыздылығы анықталды. Кембридж университетіндегі зерттеулер барысында Н.Мерсер мен Р.Александердин анықтаған «диалогті оқыту» әдістемесінің ұтымды жактары қарастырылды. Топтық жұмыс әдістемесінде диалог маңызды рөл атқаралыны байқалды. Диалогтік оқытуда әңгіме түрлері мен әңгіме құралдарын (стратегияларды) тиімді қолдану маңызды екендігі байқалады. «Диалогтік оқыту» – тұлғаны дамыту мақсатында оку мен оқыту үдерісі диалог формасына құрылатын ұтымды әдіс-тәсілдер жиынтығы екендігі түжірылдалды.

Бұғынгі білім беру жүйесінде жиі айтылып жүрген «Диалогтік оқыту» деген не? «Диалогті оқытудың» жаңа технология деп қабылдаймыз ба, жоқ әлде әдіс-тәсіл ретінде түсінген он ба? «Диалогті оқыту» күнделікті сабак үдерісіне қолданып жүрген диалогқа қандай қатысы бар? Осы мәселелер төнірегінде саралауды жөн көрдік.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі бастамасымен Назарбаев университеті мен Кембридж университетінің білім беру факультетімен бірлесіп жоба әзірлеген. Сол жоба негізінде республиканың педагог қызметкерлерінің біліктілігін арттырудың деңгейлі бағдарламасы, оқытудың әдіснамасы мен технологиясы әзерленіп, жоғары оку орындарының бітіруші курс студенттеріне қосымша кәсіби білім беру республика көлемінде қолға алына бастады.

Бағдарлама жеті модульден құралған. Атап айтқанда:

- оқыту мен окудағы жаңа тәсілдер;
- сын тұрғысынан ойлауға үйрету;
- оку үшін бағалау және окуды бағалау;
- оқытуда ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалану;
- талантты және дарынды балаларды оқыту;
- оқушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкес оқыту және оқу;
- оқытуды басқару және көшбасшылық.

Атальмыш бағдарлама мазмұнында «Диалогтік оқыту» мәселесі айтылады. «Диалогтік оқыту» оқу бағдарламасының жаңа бір бағыты ретінде түсіндіріледі.

Жалпы диалог ұғымы білім беру жүйесінде тың қолданыс емес. Диалог, оның ерекшеліктері туралы пікірлер алғаш ғасыр басындағы еңбектерде ұшырасады. Олардың біразы тіл білімі саласында қарастырылады. Мәселен А.Байтұрсынұлы, Қ.Жұбанов еңбектерінде диалогтің түрлері мен өзіндік ерекшеліктері айтылады. Филолог ғалымдар: М. Балақаев, М. Серғалиев, Б. Шалабаевтар да көркем мәтін мен оның стиліне қатысты еңбектерде диалог туралы тұжырым жасайды. Кейінгі жылдары диалогтің типіне (Г.С. Иманғалиева «Типология диалога» 1999), көркем шығармадағы қолданыс аясына (А.Қ.Айтбенбетова «Ауызекі және көркем шығарма мәтініндегі диалог: лексикалық, синтаксистік және стилистикалық сипаттама» 2007) психолингвистикалық, этнолингвистикалық, дискурстық, әлеуметтік-лингвистикалық факторлар ретінде қарастыратын еңбектер көрілуда.

Педагогика мен оқыту әдістемесінде де диалог ауызша оқыту әдістерінің түрлері ретінде: сұрақ-жауап, баяндау әдісі, түсіндіру әдісі, пікір талас сияқты әдістер аясында қолданылып жүргені анық.

Диалогқа қатысушы тұлға санына қарай диалог, полilog деп ажыратылса, мазмұнына қарай – хабарламалық, прагматикалық, модальдік деген, ал айтылу мақсаты мен қалпына қарай полемикалық (сөйлеушінің бірі екіншісінің сөзін қақпайлап, сөзben қақтығысуы), қостау диалогі (сөйлеушідердің бір-бірінің пікірімен келіспі, бірін-бірі толықтырып отыруы), нақтылау диалогі, сұрақ-жауап диалогі, жауапта карама-карсы сұрақ бағыттау диалогі сияқты түрлері белгілі.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі, Назарбаев университеті мен Кембридж университетінің білім беру факультетімен бірлесіп әзірлеген деңгейлі бағдарламасының негізінде даярланған студентке арналған нұсқаулық кітаптағы глоссарийде «Өзара білім алуға көмектесетін диалогтік оқыту» деген – «оқушының проблема қоюға және оны шешуге тұрткі болу, оку материалын дайындау және хабарлаушы әнгіме өткізуін оку қағидаттарына негізделген реттеуіші ережелер жүйесі» [1] деп түсіндіреді. Бұл анықтамадан «диалогтік оқыту» термин ретінде еркін танылмайтыны, оқытудың дәстүрлі тәсілдерінен қандай да бір өзіндік айырмашылығы бары көрінбейді.

Атальмыш бағдарламада «Диалогтік оқыту» жаратылыстану пәндерін оқыту мысалында қолданылған. Жалпы жаратылыстану бағытындағы химия, физика, математика пәндерінде ауызша оқыту әдістері белсенді жүргізілмейтін рас. Қебіне жазба жұмыстары мен өздік тапсырмаларға, жазба әрекеті барысында есептеу амалдарына ден қойылады. Нэйл Мерсер (Кембридж университеті) жаратылыстану ғылымдарынан сабак беруде диалогті пайдалану негіздемесін жасайды және оны жаратылыстану пәндерінде қолданады. Әдіскер-ғалымның тәжірибесі бойынша диалогтік оқытудың үш түрін атап көрсетеді. Олар: «әнгіме-дебат», «комулятивті әнгіме», «зерттеушілік әнгіме»[1].

Топтық жұмыс әдістемесінде комулятивті әнгіме ұсыныстар мен көп мәлімет жинау, ақпарат алмасу мақсатына қолданылып, оқушылардың өзара ынтымақтастыры мен толеранттылығын қалыптастыруға қызмет етеді. Ал әнгіме-дебат ой-пікірлерді жинақтау, жүйелуе кезеңінде тек манызды деген деректерді өзектілеу үшін қолданылып, оқушылардың өз ұсыныстары мен пікірлерін қорғауға, өз ойына табандылық танытуға үйретеді.

Зерттеушілік әңгімеде белгілі бір оқу мәліметін анықтауда түрлі ой-пікір тудыру арқылы пікір алмасу, талқылау маңызды рөл атқарады. Н.Мерсер ұсынатын зерттеушілік әңгімеде Соқраттық майевтика әдісінің де белгілері байқалады. Яғни қойылған сұраққа диалог барысында дұрыс жауап іздеу, анығына жету үшін пікір алмаса отырып дәлел іздеу, шындыққа көз жеткізу әрекеттері жүзеге асырылады.

Бағдарламаның үлестірме материалдарында: «Диалогтік оқыту механикалық әңгіме, жауап алу, түсіндіру және талқылау сияқты әңгімелесуге үйретудің барынша дәстүрлі түрлерімен тығыз байланысқан. Оны накты стратегия деп атау қын, дұрысын айтқанда, ол – сабак барысында танымдық бәсекелестік ерара карым-қатынас қалыптастыратын стратегиялар жынтығы» [2, 67] деп түсіндіріледі.

Диалогтік оқытуда «әңгіме, жауап алу, түсіндіру және талқылау сияқты әңгімелесуге үйретудің барынша дәстүрлі түрлері колданылатын болса, неілкен күнделікті сабак жүйесіндегі сабактың кіріспе кезеңін, окушылармен сабак барысында жүргізілетін сұрақ-жауап әдістерін, оқу материалын өзектілеу кезеңіндегі сұрақ-жауаптарды, пысықтау-корытындылау кезеңіндегі диалогті, баяндау, түсіндіруді «диалогтік оқыту» деп атамағанбыз деген сұрақ туындаиды.

Осы сұраққа жауап іздеу мақсатында студент-практиканнтарға бірнеше сауал қойып, жауаптарын пікір алмасу барысында жазбаша беруін өтіндік. Олар:

- Сіз диалогті сабакта қаншалықты жи қолданасыз?
- Сабактың қай кезеңінде диалог белсенді жүргізіледі?
- Сіз диалогті қандай максатта колданасыз?
- Сабакта диалог кімдердің (оқушы – оқушы немесе мұғалім – сынып) арасында жи болады?

Алынған жауаптар біршама жайтқа көз жеткізеді. Негізінен сабакта қолданылатын диалог сабактың әр кезеңінде жүзеге асады. Белсенді қолданылатыны үй тапсырмасын сұрау, сабакты пысықтау кезеңдерінде екені айқындалды. Диалогтің қолданылу максатын студенттердің көбі негізінен ақпарат алуша деп көрсеткен. Көбіне мұғалім мен сынып арасында қолданылатынын жазған. Көбіне қысқа диалогтар екендігі байқалады.

Осыдан кепіл мұғалім мен сынып арасындағы диалогті «балалардың оқуға деген ынталын оята алатын пәрменді тетік» ретінде қолдануға бола ма деген пікір туындаиды.

90 жылдары одақ көлемінде оқыту әдістемесінә жаңа дәстүр ене бастады. Педагогикада білімнің жаңа парадигмасы қалыптасу үстінде болды. Оқыту үдерісін дамытудың жаңа тенденциялары бой көтеріп, білім алушыны дамыту мақсаты оқытуды тұлғага бағыттау қажеттігін айқындаі түсті. 1960 жылдардың өзінде оқытудың жаңа бағыттары бой көтеріп, ішінана зерттеу жұмыстары жүргізіле бастаған болатын. Жаңа идеяның тірекіне айналған психологиялық Л.С.Выготскийдің зерттеуі десек қателеспейміз. Ол тұлғаның дамуындағы өзекті деңгей мен жақын даму аймағы деп атаған обьектісін ерекше бөліп қарастырып, «даму алда жүретін оқыту түрі ғана ең жақсы оқыту бола алады, тек дұрыс ұйымдастырылған оқыту ғана ақыл-ойды дамыта алады» деген тұжырым жасады [3]. Оқытудың тұлғага бағытталған технологияларын А.Амонашвилии, Е.В.Бондаревская, Ю.И.Турчанинова т.б. ғалымдар қолдады. Нәтижесінде педагогикада жаңа технология ұғымы туды. Білім беру жүйесіне «педагогикалық технология» термині енді. Олар оқыту технологиясын жалпы дидактиканың бір бөлігі ретінде, оқытудың онтайтын жолын аныктайтын оқу үдерісі ретінде қарастырды.

Ресей және отандық әдіскер-ғалымдардың педагогикалық технология туралы талдамалары әралуандығына қарамастан, барлығында ортак бір жүйе қалыптаса бастады. Ол тұлғаны дамыту максаттарынан туындаитын оқу-іс-әрекеттерінің ойластырылған құрылымдық жүйесі еді. Диалогті оқытуда тұлғаны дамыту мақсатында танымдық әрекеттің қуатты құралы ретінде қолданған әдіскер-ғалымның бірі Е.Н.Ильин болды.

Е.Н. Ильин «Шаги навстречу» (1986). «Герой нашего урока» (1986). «Рождение урока» (1991) енбектерінде «Сұрақ қою өнері», «Тіл табыса білу өнері» деп оқушы мен сынып арасындағы диалогті сабак идеясын терең талдау мәселесі ретінде көтереді. Әдіскер-ғалымның сабактарының негізгі тетігі – сабак өзегіндегі басты идеяларға апаратын детальдар. «Дүние кішкентай түйіршіктерден тұрады». «Бір гажабы шынайы өнер өз табиғатында мылқау келеді. Міне, осы сезге сарап «мылқау» құралдарды детальға зер салу арқылы тарту етеді. Деталь пайдалану талдау жасаудың байырғы тәсілі. Ал егерде ескі проблемадан жаңа астарларды іздесек, тәсіл өзгеше жолға текстің титтей торынан тұтас қалпына дейін талдау жасаудың өзіндік әдісінде итермелейді. Сонда деталь текстің үлкенді кішілі құрылымдарын талдаудың конструкциялық элементінде, үлкен мазмұнға аттаған тартымды бір қадамға айналады» [4, 220] деген пікір айтады.

Ендеше диалогтің танымдық күші сұрап қоюға байланысты деп түсінсек қателеспейміз. Сыныптағы диалогтің танымдық қуатын анықтайтын сұрақтың сапасы екендігін байқаймыз. Яғни сыныпқа қойылатын сұрақтар қаншалықты жүйелі, бірізді? «Ашық сұрап», талдау сұрағы, анықтамалық сұрап, проблемалық сұрақтың қайсысы? Окушылардан әр түрлі жауап алуға, өз ойын таратып айтуға бағытталған ба деген занды сұрап туындаиды.

Дәстүрлі оқыту жүйесінде сыныптағы диалог көбіне мұғалім мен сынып арасында болатыны рас. Бірақ сол диалогтің өзін таным құралы ретінде жүргізу мүмкіндіктері мол. Мысалы химия пәнінде: Комплекті қосылыстар деп қандай қосылыстарды атауға болады? Екіншілік және комплексті қосылыстардың арасына бірден кедергі келтіруге бола ма? Мына тұздардағы темірдің заряды нешеге тең: $K_3[Fe(CN)_6]$, $K_4[Fe(CN)_6]$, $Fe_3[Fe(CN)_6]_2$, $Fe_4[Fe(CN)_6]_3$? Комплекті қосылыстардағы комплекстүзушілер, лигандалар, ішкі және сыртқы сфера дегеніміз не? Лиғанда функцияларына қандай бөлшектер әсер етеді? Кейбір екі зарядты Э2- ионының координациялық саны төртке тең десек, осы ионды түзе алатын аммиакты және цианидті комплекстерге қанша формула жазуға болады деп ойлайсыздар т.б.

Немесе әдебиет пәнінде: Абайдың «Қансонарда бүркітші шығады аңға» өлеңінде «Қансонар деген не?», «Жылдың, тәуіліктің қай кезі?», «Тастан тұлқі табылар аңғығанда» деген тіркестің мәні қандай? Ақынның «тастан тұлқі табылар» тіркесін қолданудағы мақсаты не? «Салаң етіп жолықса қайткан ізі» деген ақын сезінен не аңғарылады? «Салаң ету» қандай қымыл-құбылыс? Неліктен аның қайткан іздін соңына түседі? «Бүркітші тау басында, қағушы ойда» дегендегі «қағушы» кім? Немесе «Шокпардай кекілі бар, қамыс құлак» өлеңіндегі «шокпар» деген не? Аттың кекілін шокпарға ұқсату арқылы ақын нені аңғартқысы келеді? Ақын неліктен «көй мойынды» әпитеттің қолданған? «Көй мойынды» деу арқылы ақын аттың қандай сапалық қасиетін аңғартады? «Бөкен қабак» тіркесіндегі бөкен қандай аң? Жүйрік ат пен бөкеннің қандай ортақ қасиеттері аңғарылады? Қабақтың бөкендікіндегі қалың томпак келуінің сыры неде? сияқты көптеген сұрақтарды талқылау барысында мазмұнды терең түсінуге болады.

Ал атальыш бағдарламада диалогті мұғалім – сынып қатынасындаған қолданылған қоймай, окушылардың топтық жұмыс барысында қолдану жолдары ұсынылады. Сондықтан диалогті қолданудың жана тәсілдемесі арқылы мазмұнның жақсаруына ықпал етеді деп түсінген орында болар. Олай дейтініміз дәстүрлі сабактардағы діалог окуши мен мұғалім арасында ақпарат алу мақсатында, тар магынасындаған қолданылған қоймай, окушылардың өзара пікірлесуі, белгілі бір оқу мақсатында ізденуіне бағытталады.

Р.Александер «Диалогті оқыту: сыныптағы әңгімені зерделеу» еңбегінде диалогті оқытудың бірнеше қағидаларын атап көрсетеді:

- Ұжымдық – мұғалім мен окушылар тапсырманы топпен немесе бүкіл сынып болып бірге зерделейді;
- Өзара – мұғалім мен окушылар бір-бірін тыңдайды, идеялармен бөліседі және балама көзқарастарды қарастырады,
- Жиынтық – мұғалім мен окушылар өз идеялары мен бір-бірінің идеяларын нақтылап оларды бір тізбекке біріктіреді;
- Қолдаушы – окушылар өз идеяларын анық жеткізеді, дұрыстығына құмәнданбастан өз ойларын еркін айтады: бір-бірінә өзара түсіністікке жетуге көмектеседі;
- Мақсатты – мұғалімдер белгілі бір білім беру мақсаты бар әңгімені жоспарлайды және реттеп отырады.[5, 65]

Жоғарыда келтірілген диалогтік оқытудың түсіндірмесіндегі «оны накты стратегия деп атау қын, дұрысын айтқанда, ол – сабак барысында танымдық бәсекелестік өзара қарым-катьнас қалыптастыратын стратегиялар жиынтығы» деген пікірге сүйене отырып, егер стратегиялар жиынтығы болса қандай стратегияларды жатқызуға болады деген сұраққа тоқталайық.

Оку үдерісінде қолданылған жүрген дебат, дидактикалық ойындар, окудағы талқылаулар, эвристикалық әңгіме, жағдаяттық талқылаулар т.б. стратегиялардың барлығында дерлік диалогтік оқыту амалдары қолданылады. Мұнан өзге де пікірталастар мен дебаттарды қолдау үшін қолдануға болатын тәсілдер көп. «Уақыт шенбері», «Балалар философиясы», «Кемпіркосақ топтары», «Қар кесегі», «Жұптық әңгіме», «Тыңдап отырған үштік», «Өкілдер», «Джигсо», «Құндылықтар спектрі», «Ыстық орындық», «Арақашықтық», «Алтын балықтың аквариумы», «Ақылдың алты қалпағы», «Кубизм», «Дананың кілттері», «Еркін талқылау», «Тікелей радиоэфир», «ТД Шоу», «Сұрақтар

шенбері», «Стикердегі диалог», «Айналмалы бекет», «Ойлан – Жұптас – Бөліс», «Үш қадамдық сұхбат» т.б.

Түйіндей келгенде, «Диалогтік оқыту» – тұлғаны дамыту мақсатында оқу мен оқыту үдерісі диалог формасына құралытан әдіс-тәсілдер жиынтығы. Ол топтық оқыту аясында қарастырылып, сапалы және табысты оқыту мақсаттарына қызмет етеді. Дәстүрлі оқытуда қолданылып жүрген диалогтың негізгі белгілері болғанымен, өзіндік ерекшеліктері байқалады. Мәселен мұғалімнің қадағалауымен жүргізілетін диалогтар оқушының еркін сұхбатын, тен дәрежелі пікір алмасуын шектейді. Оқушының өзіндік пікірі, дәйектемелері, ой-тұжырымдары, талқылауы өзге сыныптастымен диалогта тускенде белсендірек жүреді. Диалог топтық жұмыс барысында әртүрлі оқу мақсатына қызмет етеді. Жаңа мазмұнды игеру, білімді зерделеу, зерттеу, өз пікірін дәйектеу, қарсы уәж айтуда, саралауда, талдауда т.б. мақсаттарда, қолданылады.

ӘДЕБІЕТТЕР

[1] Қазақстан Республикасы педагог қызыметкерлерінің біліктілігін арттырудың деңгейлі бағдарламасының негізінде әзірленген педагог кадрларды даярлайтын ЖОО бітіруші курс студенттеріне қосымша кәсіби білім беру Бағдарламасы/Студентке арналған нұсқаулық/. А., ПШО, 2015. –46.

[2] Қазақстан Республикасы педагог қызыметкерлерінің біліктілігін арттырудың деңгейлі бағдарламасының негізінде әзірленген педагог кадрларды даярлайтын ЖОО бітіруші курс студенттеріне қосымша кәсіби білім беру Бағдарламасы/Үlestірме материалдар/. А., ПШО, 2015. – 136.

[3] Выготский Л.С. Психология. –М., Апрель-пресс, 2000.

[4] Педагогикалық ізденис. А.,Руан. 1990.

[5] Александр Р. Диалогическое преподавание: переосмысление бесед в классе. Кембридж: Диалогос UK, 2004. — 48 с.

REFERENCES

[1] Қазақстан Respublikasy pedagog құзметкерлерiniq biliktiliginiq arttyrudyq deңgejili bardarlamasynyq negizinde әzirlengen pedagog kadrlary dajarlaqtyn ZhOO bitirushi kurs studentterine қosymsha kesiби bilim beru Bardarlamasy/Cstudentke arnalfan nyskaulyk/. A., PShO, 2015. -46. (in Kaz.).

[2] Kazaqstan Respublikasy pedagog құzmetkerleriniq biliktiliginiq arttyrudyq deңgejili bardarlamasynyq negizinde әzirlengen pedagog kadrlary dajarlaqtyn ZhOO bitirushi kurs studentterine қosymsha kesiби bilim beru Bardarlamasy/Ylestirme materialdar/. A., PShO, 2015. – 13p. (in Kaz.).

[3] Vygotskij L.S. Psychology. –M., Aprel'-press, 2000. (in Russ.).

[4] Pedagogikalysq izdenis. A.,Ruan. 1990. (in Russ.).

[5] Aleksander R. Dialogic Teaching: Rethinking the conversations in the classroom. Cambridge: Dialogos UK, 2004. — 48 p. (in Russ.).

«Диалоговое обучение» в системе образования: традиционный и новые подходы

Б.Д. Жұмақаева,¹ Б.Д. Жұмақаева²

d.bereke2009@mail.ru , nur-tim1211@mail.ru

Казахский государственный женский педагогический университет

Университет им. Сuleймана Демиреля

Ключевые слова: изучение, диалог, модуль, интерактивный, обсуждение, методы исследования.

Аннотация: В статье рассматриваются вопросы «диалогового обучения», широко использующие в образовательной системе. По инициативе Министерства образования и науки Республики Казахстан в сотрудничестве с факультетом Университета Назарбаева и Кембриджского университета разработан проект «диалогового обучения», известный как один из самых эффективных методов преподавания.

В процессе исследования учёные-методисты (Е.Н.Пін А.Амонашvілі) установили, как объединить рациональное использование диалога в процессе обучения, как использовать диалог в ходе анализа. В ходе исследований и Университета Кембриджка N.Merser и R.Aleksanderdiň выявили рациональные аспекты методологии "диалоговое обучение".

Сведения об авторах

Жұмақаева Береке Даuletханқызы – пед.ғ.к., профессор, Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық университеті
Жұмақаева Бота Даuletханқызы – х.ғ.к., аға оқытушы, Сулейман Демирел атындағы университет

Поступила 21.01.2016 г.